

Sagai Muittalægje

15 ad Mars 1908.

No. 6.

»Sagai Muittalægje« boatta guovte gærde juokke manost, 1as ja 15ad bæive, ja maksa ovta kruvna ja 20 øra jakkodagast — 60 øra jakkebalest. Bladde matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte. Diedetusak maksek 5 øra rana.

5ad jakkodak.

Mi læ ašsen dasa, go naitusolbmuk ærranek min aige?

Pappa Klaveness doalai gieskad muttom girkost Kristianast saga dam brra:

Erotus naittalæmest ja konkubinatest læ dat, atte naitusdille læ ovtastæbme, mi bista gæcos cellemage; mutto konkubinata læ ovtastæbme »ovta aiggai.« Naitusolbmuk læk loppedam goabbag guoibmasæsga oskaldasvuoda gidda jabmem ragjai.

Mutto mangas æi doala dam sin loppadusasek min aige. Ašsen dasa læ davja jugisvuotta ja ridalæbme. Nisson læ min aige oappam arvedet, atte sust læ ednevuoggadvuotta bœloštet. Damditi læ ærranæbme ridalæme gæceld dal davjeb go ouddalaš aige. Ja dasa olmuš i sate šat dagjat maidege. Alma dat fertte læt mærre, man ollo okta olmuš satta gierddat.

Okta ašse min aige dasa, atte naitusolbmuk ærranek, læ naggaryuotta. Naggaryuotta boatta davja hæjos bajasgessujumest. Nuorain læ ječasek anestumek ja lattagak. Doaktarak ja daid nuoraid lagamužak njuvjutek sin. Mutto dat gattujuvvu. Daggars naggares olbmuk læk uccan dokkalažak loaidastet naitusdillai, gost æmbo go æra dilalašvuoda siste gaibeduvvu lađesvuotta ja gierddavašvuotta. Naggarvuodast bocida gœppadet balatæbme. Naggo ja ridalæbme naitusolbmui gaski bagjan, ja loappa šadda, atte ovtastællem šadda gierddamættonen goabbašagaidi.

Goalmad aše cerranæbmai aigom nainatet. Dat gullujuvvu dam dajdagast: »Im mon rakist du šat æmbo.« Rakisuotta satta aige miede

læt čoskum. Davja šadda dat, go juobba læ naitusdilest æra lagan go loppadaddam beivin. Dalle læ ærranæbme gæpas arvvedet, ja i aibas sivataga. Mutto naitusdilest, gost i goabbag læk bætatallam dam lakai, læ juokkehaža goednegasvuotta rakistet ja gudnest adnet naitusguoimes, dassači go jabinem ravkka. Buok olbmuk sattek dam. Dat læ dušše datto, mi vaillo. Olmuš satta doallat naitusvuodalittos, go datto.

Dat dast bagjelist namatuvvum ašse ærranæbmai dagjujuvvu davja maidai naft: »Im mon rakist du šat æmbo, dannego mon rakistam ovta cera.« Ouddalaš aige oidnui dat oskaldasmættosen, go olmuš loapati rakisuodas, ja dat atte gæsotet nubbe olbmu naitusguoime ječas bællai, gočjuvvui fastevuottan. Æra lakai dall! Go dat læ sadnedoallam æra dingai harrai, de vigga okta ſiega olmai alo doallat sanest; mutto go dat læ litto, mi læ sagga mävsolæbbo, dannego dat læ dakkum ællem-akkai, ja dannego dam litto ala vuodđoduvvu sida, de dalle oažžo olmuš dam hilggot.

Dat adnujuvvu, ouddamærka dit, stuora hæpaden sucladet ruðaid; mutto olmuš satta fal, ja ige darbas vel masset su buorre namas ja böögamage, suoledet ovta sidi ja suoladet olbmu divrasemus obmudaga, naitusguoime. Manga olbmu čalmin læk daggars suollagak vel suottasakge. De dagjujuvvu, atte dat læ »rakisvuotta,« mi hærrastalla ovta olmuš riebo vai most. Daggars addijubme naitusvuoda harrai læ boattam min aigaš muittalusgirjin. Jos dai addijubme naitusvuoda harrai læ riekta, de læ mu addijubme værrot. Ja manne dat vel olbmuk dalle naittaladdek, manne guokta olbmu loppedæva goabbag

guoibmasæsga agalaš oskaldasvuoda! Mon gal jurdašam, atte sikke olmuš særve ja juokke olmuš čuožžo buremusat, go dat onddalaš addijubme naitusvuoda harrai bajasdollujuvvu. Dat læ oskaldasmættomvuotta, go olmuš i doala naituslittos, ja dat læ bahagurenuotta, go olmuš valdda aldesis nubbe naitusguoime. Juokke olmuš satta fainoines ja datoines hettit mielai-adnema šaddat rakisuottan.

Nuft sarnoi pappa Klaveness. Min aige læ ærranæbme naitusolbmui gaskast aleb bæle olbmu lutte šaddam gosi bæivalaš færaren. Dat læ erinoamačet daid gævatæbme, maid Klaveness dast nuktal.

Vela æmbo skuyla ja skuvlema birra.

Dam blađe vuostas nummarest dam jage læ »okta jurdašægje« čallam veħaš skuvlaolbmui ja Sami gaskvuoda gævatusa birra, ja maidai ueccanaš skuvlaolbmui balka ja bajasčuvvgitus bargo harrai. — Go mon ollaset guorrasam su oavvvela, de læ must maidai hallo čallet moadde sane, ja anom mon, buorre redaktora, dust lobe oažžot daidi lasatus sanidi saje dam blađdai.

Son čalla, »atte skuvlaolbmak læk uecan arvostadnujuvvum olbmuk Sami gaskast; — ja maidai, »atte si adnujuvvujek mæsta juokke baikest dego darbašmættom olmučen,« ja vel, »atte skuvlaolbmak ja Sami gaskast orro lämen stuora njiello.« — Im mon æpped ollinge, atte ollo baikin læ dat nuft, nuftgo son čalla, ja sivva dasa ædnag dafhost læ dat, maid son

cækka, atte skuvlaolbmak bargkek dam ala, atte oapatet darogiela Sami manaidi. Ja go darogiela oapatume harrai læ ollo sikke sardnujuvvum ja ēallujuvvum Sami olbmui gaskast, de sattek galle mangas Sami vanhemin ožžom dam addijume, atte skuvlaolbmak øi daga skuvlastobost sagga æra go aivefal darostek manaiguim.

Dat galle læ duotta, atte darogiella oapatuvvu, mutto øi skuvlaolbmak skuvlastobost damditi barga dušsefal dam ala, atte oapatet manaidarostet. Ja go skuvlast dal gaibbeduvvu manaidi oapatuvvut dat nuft goččujuvvum gramatik oktan ristesčallenin (retskrivning,) de dam oapatussi fertijek maidai daro manakge særvat. — Mutto skuvlastobost oapatuvvu maidai juoga æra, — i dušsefal darostæbme, — ja vel dam ješ nuft goččujuvvun darostæme oapatusa vuolde satta skuvlaolmai valljet daggaraš sardnomtæksta, atte manna dam sænuma oapatusa vuolde ožžo oappat maidai æra avkalaža.

Jos soabmasak daggar vanhemigaskast, guðek ænemusta æppadusain ja boasto ēalnin gečček skuvlaolbmala, dattošegje oaffarušsat — jos øi æmbo go guokte daihe golbma bæive jagest — orrot gæčos bæive ja gullat skuvlembargo skuvlastobost, de duostan mon adnet dam alla doaivvaga, atte si boadašegje buoreb addijubmai skuvlaolbmabargo harrai, ja æige daidaši dalle lokkat dam bargo nuft alkken, go si muðoi dam gaddek het — ja ige maidai daidaši dat nuft sardnujuvvum stuora balkka skuvlaolbmaidi saddrat nu ēalmidi ēuoccen.

Go mi jurdasep daggo aše harrai vel gukkebuidi oudastguvllui, deferttep mi galle guorraset dam jurdagi, atte dak læk skuvlaolbmak, guðek almaidid roggek ja bajasbajedek gieldaid ja rikaid vuotas ja losemus gedgigid ja ænaš oasest raidnijek daid diettetmættomvuoda ja addemættomvuoda gavjast erit, ja dam lakai valmijek dam nuorra bajassaddegærde dam muddoi, atte dak maidai dokki-jek, guðek daige halidek, ouddanloaidastet oappomannan aleb skuvlaidi.

Celkkujuvvum læ nuft; atte gutte nuorragærde bagjel raðđe, son raðđe maidai boatte aige bagjel Damditi sattep mi maidai cækket nuft, atte skuvlaolbmak stuora oasest dollek boatte aige sin giedast; dastgo si dak

læk, guðek dam vuostamus ja losemus bargo bargkek rikai mannaduhatiguim, bargadedin daid ožudet ja saddrat nuft dokkalažžan, go vejolaš læ, vai dak gudnin satašegje loaidastet dai sagjai, gæid jabmem manestaga erit javkada. Ja dam lakai muvrijek skuvlaolbmak algo dam vuodđo muvrast, man ala rikai asatusordnegak vuodđoduvvujek.

Ale damditi ane skuvlaolbmabargo halbes ja alkes barggon. Go son galgga lët saddrat dokkalažžan ærrasid oapatet, de læ son damditi ferttim ovta aige su buoremus nuorrvuoda agetes dasa oaffarušsat, ja dassto vela manestaga adnet sierra golatasa hakam ditil aldsesis daid gaskaomid, mai bokte su oapatusbarggo galgga aimoin bisotuvvut ja dakkujuvvut æmbo ja æmbo saddrat dokkalažžan. Ja go aše dam lakai doalla, ja maid mi gielesen æp sate cækket, de ferttep mi maidai miedjetet dam jurddagi, atte skuvlaolbmabarggo berre oamedovdolažat balkašuvvut. — Ja go mi baldalagai divvop skuvlaolbmabarggo berreši ain æmbo dovddujuvvut. I dat gal damditi galga dast ēikkujuvvut, mutto daðe æmbo gitevašvuodain dovastuvvut, atte skuvlaolbmabarggo, erinoamačet daina manemus aigin, læ balkašemin dovddujuvvum sikke skuvla aleb oaivvamužain nuftgo maidai daina sierranas gielai skuvlastivrin.

Dast aigom vela muitotet buok vanhemidi, atte jos dist læžža mikkege, maid di erinoamačet dovddabetet skuvlembargo harrai moaittamusšan, de allet almaken sarno dam birra din manaidædek gullot; mutto vuoledeket ječaidædek dam maðe, atte di sardnobetet aše harrai ječaines skuvlaolbmained. Ja adnet maidai rokkadusa vuoiŋa din vaimoidædek siste sikke skuvlaolbmabarggo ja din manaidædek ouddast, muateddin dam, atte dat læ din rakkasæmus ja mavsolažamus obmudak, mi skuvlaolbmabarggo gæčo vuolde orro moanaid jagid.

Obba dam bitta im læk zallam daina oaivvelin, atte dat aivistassi

galgga guoskat Sami vanhemidi, mutto maidai daro vanhemidi; dastgo maidai singe gaskast gavdnujek daggaražak, gæi mielast skuvlaolbmabarggo orruk lamen dego darbašmættom olbmuk; nuftgo mon maidai fast nubbe bælest dostam cækket dam, atte Sami gas-gast læk olbmuk, guðek arvost adnek sin skuvlaolbmabarggo — ja vela alla arvostge; dastgo maidai si læk boattam dam addijubmai, atte diðolašvuotta dakka olbmu famolažžan; ja fuobmašæbme læ sigjidi dam ēajetam, atte daggaraš olbmuk, guðek uecan mattet ja ucceb vel dittek, daggaraš olbmuid galles øi darbaš; ja daggaražak saddrat hui davja æraidi — væton.

Nubbe øera jurdasægje

Odða konfirmašona laka.

Stuoradiggeolmai Eftestøl læ stuoradiggi addam ēuovvovaš laka-arvvalusa:

1. I oktage galga konfirmerijuvvut, ouddalgo lœ dævddain bæl'vittanubbe lokkai jage.

2. Pappa garvve daid nuoraid konfirmašoni

3. Konfirmašona loapatuvvu bajasrakadus sardnodemin girkost, ja konfirmašondoaimatus altar guorast saddrat luolujuvvut sarnačin ja rokkusin. Dassto addujuvvu buristsivdnadus juokke konfirmanti sierra.

Nælge.

Nælggehætte læ ruotalaš Sameædnamest. Ædnag børrašak fertijek njuovvat bædnagid ja gatoid, vai hæggacakka.

Departementa

læ arvvalusast ouddanbuktet dam arvvalusa, atte Vargai ladne heittujuvvu.

Mutton engelas pappa

suovva særvegoddess borgotet bipogirkost ibmelbalvvvalusa doaladedin.

Gæđgečaðak (koalak)

læk halbbom veħaš Englandast.

Sierra vørro boares bardneolbmaidi.

Ruotalaš stuoradiggest læ ouddanbuktu dat arvvalus, atte boares bardneolbmaidi bigjujuvvu sierra vørro. Dam arvvalusast arvvaluvvu, atte juokke olmai, gutte lœ dævddam 30 jage ja ige vel læk naittalam, galgga makset bardneolbmabarggo vəro statakassi jakkasažat sisaboado mielde. Dam lakai galgga makka naitusolbmui lokko stuurrot. Ruotrikast maidai øi

Doarrom Madda-

Varjagest.

De bivdam monge saje dam ueca blaðači, »Sagai Muittalægjai.«

Boris Glebest adnjuuvvujegje girkkomænok sodnabæive 12ad januar dam jagest, dat namatuvvum »čæcrista,« maid skoaltak lavvijek dakkat juokke jage. Mon maidai legjim Boris Glebest. Mi logaimek »S. M.« nr. 24., atte Boris Gleb læ okta rafhalas baikke. Mutto i orrom mu mielast, atte dat læi nu rafhalas baikke. Dobbe faggadegje garraset dak gievras Ruotalažak. Sin oavek orru lamen nannosak, go boattaliguim dorru. Boat tal manai skillamin cuovkas, mutto i son orrom adnemen dam manenge bavčasen. Son njuiki bajas ja algi faggadet oððasist. Okta čorbmud nubbe ja nubbe fast goalmad j. n. v. De manemusta šadde manga loge doarrok. Si čorbme ollo vigetes olbmuid, guðek æi læm faggadam-hoamast. Sist legje værjon boattalak, muorak ja nibek. Daiguim si muttomin harddoid sarggu. Ædnagak ožžu bahas sarjid. Si havvadatte muttomid bahast. Daid fertijegje dallanaga doalvvot doaktar lusa. Dat læ faste oaidnet, go si šadde hirbmud sagga varai vuollai. Dam mænnodæme, oažžo dagjat, læi Boris Gleb soatte. Ja go si legje gærggam faggadænest, de vulgge ruoktot Girkonjarggi. Si doppu hergid mieldje ječa lovenæsek ja vugje matkesek, dak gievras doarrok. Go botte Girkonjarggi, de lensmanne manai sin lusa gidda valddem varas. Mutto go sust æi læm virggebiktasak mieldje — ja daid gaibbedegje si — de ferti lensmanne vuolget viežžat. Guvta dimost læi son dakkam dam ræiso. De æska dokkitiegje su. Isa dampaa vulgi doalvvot gavce Ruotalaža Čace sullo giddagassi, aše dutkam varas.

Mada-Varjagest februarest 1908
O. O.

Boldi ječas bahast.

Muttom gavce jakkasaš bardne Njemaluvtast Kvalsunda gieldast boldi ječas bahast. Son læi okto siste ja galgai dola cakketet. Leikki parafina ommani ja parafina golgeti su biksidi, mak cakkanegje. Son vælla dal Hainmerfestast búocceviesost

Ustebak, bisoteket ja oudedeket
»Sagai Muittalægje!«

Brævva.

Unjarga oðða gieldastivra bodi čoakkai goalmad juovllabæive.

A. Hoem valljijuvvui ordføraren ja I. Saba viceordføraren. Unjarga gieldastivrast læk dal 10 Sabmelaža ja guokta Dača. Saba mi æp loga Dačai særvvai. Son gal læ min Same našonast.

Dal Saba læ čokkamen stuoradiggest. I son oidnu čallemen ila ollo »Sagai Muittalægjai.« — — —

Son læ gal loppedam gæsseg boattet deiki. Ja dam son gal dakka, jos læ ællem ja dærvasuotta.

Ja mi doaivvop, atte boatte gæse son gal vissa doalla saga (foredrag) stuoradigge færrani birra.

Mannam gæse son i doallam ovtagje gærde saga, vaiko son maid læi dattujuvvum moadde gieldast. Im mon dieðe, mi læžai sivvan dasa; vissa diletesvuotta. Mutto nimmuræbme gullujuvvui, go i galggam doallat ovtagje saga. Dat muge mielast i oro vuogas boatte aige harrai. Æi galle Sabmelaža doala stuoradigge blaðid, maina gal oidnu buok; mutto ænebuk læk, guðek æi dieðe maidege, mi dobbe dapatuvaš. Ja buokak halidifče gullat.

X.

Baldes hadde

læ dal buorre, 70 øra kilost.

Varas potetosak,

mak dam oððajagest læk šaddam, vuvdujuvvujek dal Kristianast. Dak læk boattam Afrikast ja maksek 80 øra kilo daihe 80 kruvna farpal. Mælgad divrasak!

Bismai balkka

læ 10—12 duhat kruvna jagest. »Nordkap« arval, atte 6—7 duhat kruvnast juo gartta balkka ovta bismige.

Englanda gonagas

ja dronnig boatteba oappaladdat Kristiania 17. mai.

Duobmo.

Lagmannediggest dubmijuvvuiga Matis Matisen Gaup ja Nils Matisen Gaup Guovddagæinost. Vuostas oažoi 80 bœive giddagasa, ja mañeb 50 bœive. Mañeb dubmijuvvui maidai masset stemmim-vuoiggadvuodas 10 jakkai. Soai læiga boccuid suoladam.

Lagmanne Baumann,

gutte læi boattam Hammerfest lagmannedigge doallat, buocca ja jami 29ad februar. Su sajest læi Dæno sundde Mo lagmannen.

Portugalest

læ ain moiive. Mangas gevvek mai-dai dam oðða gonagasa hæga ala.

Universiteta

læ vuolgatam dr. Solberg bagjesidaidi oastem varas Sami dingaid ja biergasid.

Maysatæbme.

(Lasse oudeb bittai.)

Olmai doargeti dego lasta, go son čuožoi dego navllijuvvum lassai. Son gulai bisso ruočetæmen, go akkodollí dam — —

Dat nuora nisson gova lutte jorgesti ja oaidnai boadnas. Gæigo gieðai ja mojotala gačai son boadnas lusa.

»Aa Gilbert!« čurvvi son ilost. Mon doivvom, don agjanik gæðos bœive; danne mannim mon olgs. Dat læi nu buorre olgon vagzet; ale bahan mu ala, dannego dal dovdam mon ječčam ollo buorebun!«

Ja son jorgesti dam boares ako guvllui ja celki:

»Dat læ mu boadnja!«

Boares akko čuožoi, i diettam, maid galgai. Su suormak dušše duottadegje bisso; dastgo dam nuora nissen šovkis muotto læi buktam sudnji era jurdagid.

Vela ovta boddooča čuožoi son. De jorgesti son ja hængasti bisso sæidnai.

Olmai uvsu gaskast jamalgi ja gaččai vællot.

Dat lœige aido dat olmai, gi læi ako nieida fillim.

Diedetusak.

Fuobmaš dam!

Ovta doimalaš Same niddi læ must bigomsagje. Gutte aigoš, son čallus munji.

N. Pedersen Melkø
pr. Hammerfest.

Aica dam!

Okta veħaš anestuvvum salonrikkobisso læ must vuovddet halbes haddai. Oaste čallus munji.

A. Larsen adr. Nøverfjord.

Redaktøra: A. Larsen.

Prenteduvvum „Nuorttanaste“ prentemrakka-nusast, Sigerfjorast.